

Brunamálastofnun

Iceland Fire Authority

Helstu stefnur í brunamálum

Ráðstefna Slökkviliðsstjóra Apríl 2005
Björn Karlsson

Yfirlit

- Starfsumhverfi Brunamálastofnunar
  - Stjórnsýsla ríkisins, lög um brunavarnir, breytingar í stjórnsýslu, stefna í sveitarstjórnarmálum, helsta stefnumál í brunamálum
- Helstu lögbundnu verkefni stofnunarinnar
  - Skipurit, Skrifstofusvið, Byggingasvið, Slökkviliðasvið og Brunamálaskólinn
- Mikilvægustu þróunarverkefnin
  - Nýjar reglugerðir, breytingar á lögum
  - Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga
  - Samvinna slökkviliða og fjárstuðningur til sveitarfélaga
    - Samvinna/sameining eldvarnaeftirlits sveitarfélaganna
    - Sameiginlegur búnaður v/ mengunarslysaviðbragðs
    - Sameiginleg æfingasvæði slökkviliða
  - Ný Byggingastofnun?
- Lokaorð

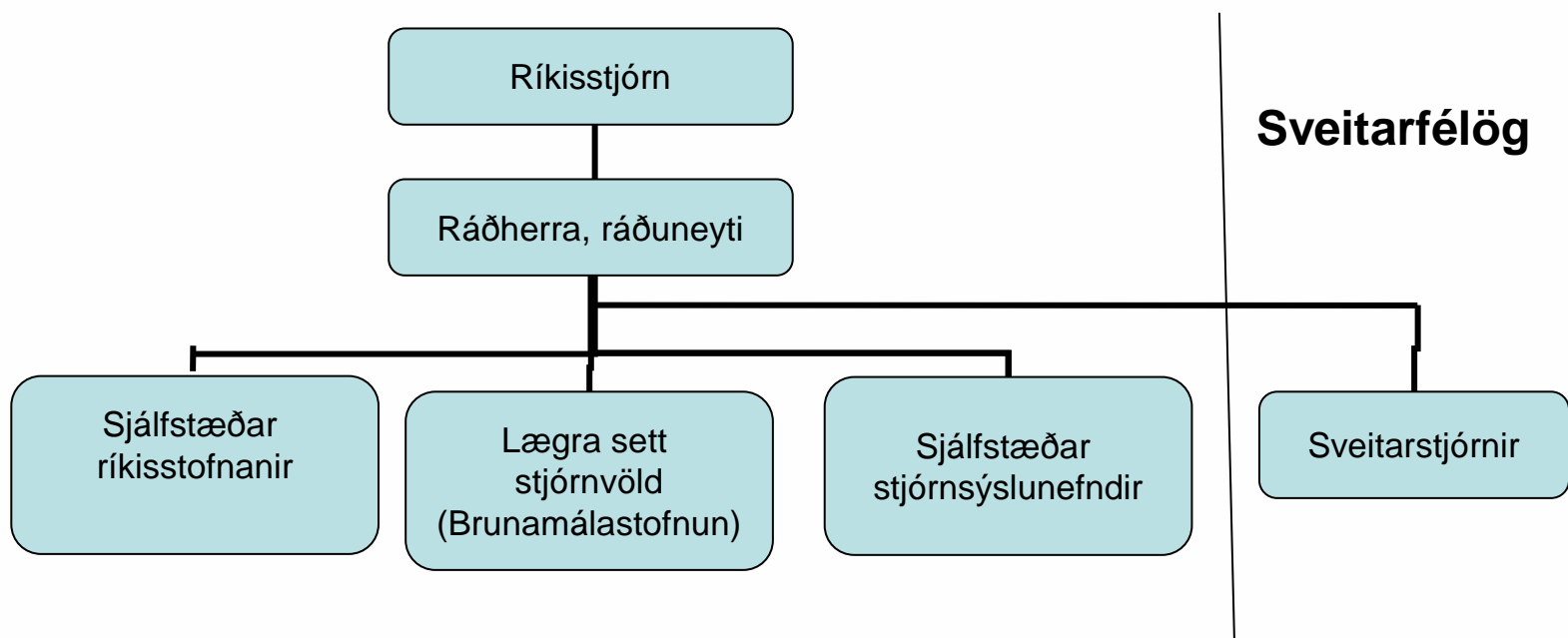
Stjórnsýsla ríkisins

Framkvæmdavald: Ríkisstjórn, ráðuneyti, stofnanir...

Löggjafarvald: Alþingi

Dómsvald: Réttarkerfið

Stjórnsýsla ríkisins

Lög um brunavarnir nr. 75/2000

II. kafli. Stjórn og skipan brunamála.

4. gr. Yfirstjórn brunamála.

Umhverfiráðherra fer með yfirstjórn mála samkvæmt lögum þessum. Brunamálastofnun er ráðherra til aðstoðar um málefni er falla undir lög þessi.

5. gr. Brunamálastofnun.

Ríkið starfrækir Brunamálastofnun. Helstu verkefni stofnunarinnar eru að:

- a. hafa **eftirlit með framkvæmd laga** þessara og reglugerða sem settar eru samkvæmt þeim,
- b. hafa **yfirumsjón með eldvarnaeftirliti og slökkvistarfi** sveitarfélaga í þeim tilgangi að tryggja samræmt eftirlit og virkt slökkvistarf á landinu öllu,
- c. sjá um **kynningar- og fræðslustarf** fyrir almenning og slökkvilið og þá sem vinna við brunahönnun mannvirkja,
- d. vera **byggingaryfirvöldum til ráðgjafar** um eldvarnir mannvirkja og brunaöryggi vöru,
- e. **samþykkja** þjónustu- og eftirlitsaðila brunavarna og brunavarnaáætlanir sveitarfélaga,
- f. **yfirfara brunahönnun** nýbygginga, viðbóta og breytinga á mannvirkjum sem **slökkviliðsstjóri eða byggingarfulltrúi** vísar til stofnunarinnar,

Lög um brunavarnir nr. 75/2000, frh

5. gr., frh

g. fylgjast með og eftir atvikum **stunda sjálfstæðar rannsóknir** á sviði brunavarna og semja árlega skýrslu um orsakir og afleiðingar eldsvoða, h. eiga **samstarf** við hliðstæðar stofnanir í **nágrannalöndunum** og fylgjast með framförum og nýjungum á sviði brunavarna, i. **gera tillögur** til ráðuneytis um **breytingar** á reglum um brunamál eftir því sem tilefni gefst til.

Ráðherra getur með reglugerð kveðið nánar á um verkefni og starfsemi Brunamálastofnunar.

6. gr. *Samræming brunavarna.*

Brunamálastofnun **vinnur að samræmingu** brunavarna í landinu og **stuðlar að samvinnu** þeirra sem starfa að brunavörnum. Stofnunin skal með sjálfstæðum athugunum og úttektum **leiðbeina sveitarstjórnnum** um kröfur sem gerðar eru til eldvarnaeftirlits og slökkviliða. Við úttektir og athuganir skal Brunamálastofnun **leita umsagnar slökkviliðsstjóra** áður en niðurstaða stofnunarinnar er send viðkomandi sveitarfélagi.

10. gr. *Ábyrgð sveitarstjórna.*

Sveitarstjórn hver í sínu umdæmi **ber ábyrgð á starfsemi slökkviliðs og framkvæmd eldvarnaeftirlits**. Sveitarfélag ber kostnað af þessari starfsemi.

Almennt um breytingar í stjórnarsýslu

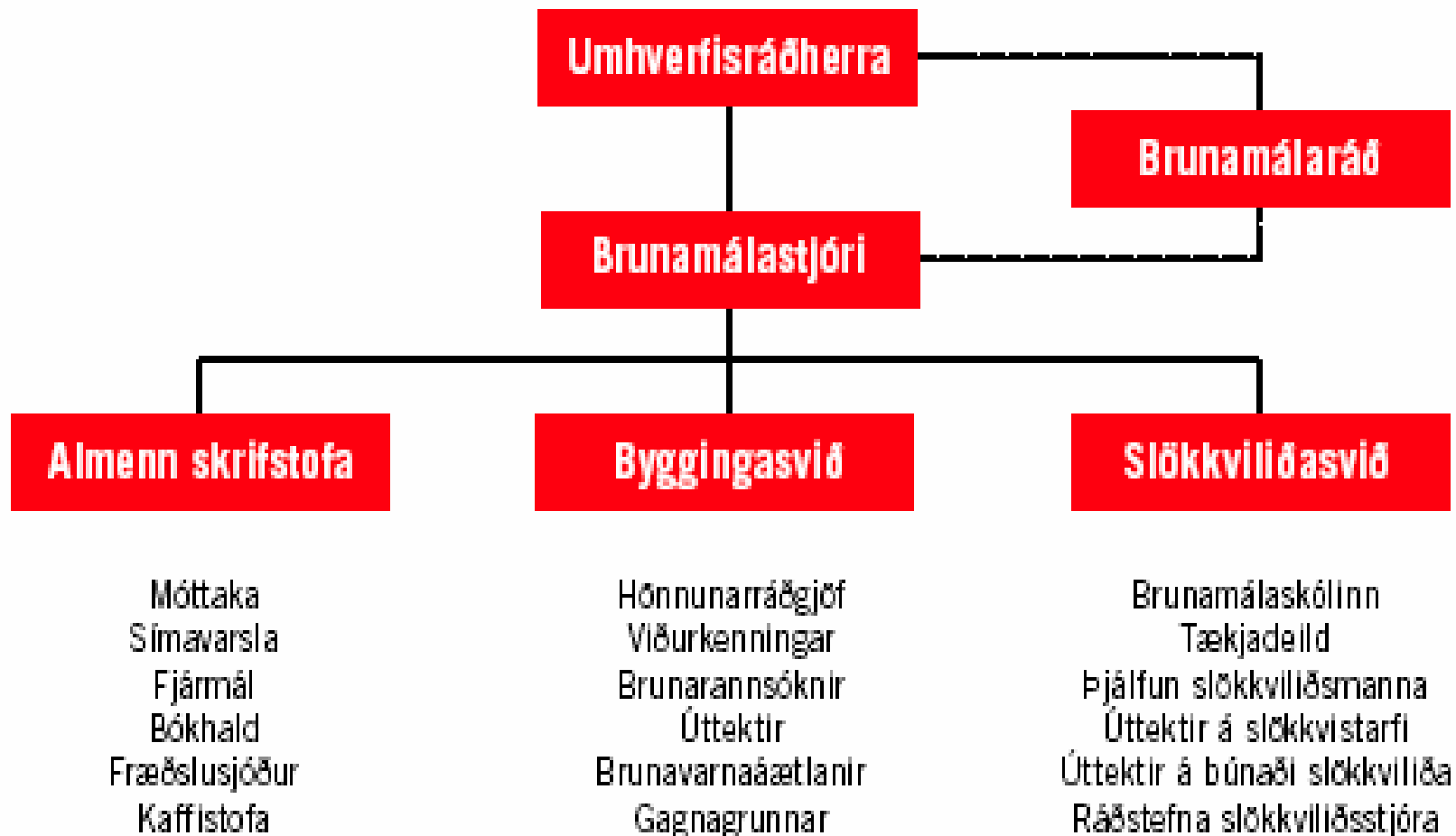
- Miklar breytingar í lagalegu umhverfi s.l. 10 ár
  - Stjórnarsýslulög, Upplýsingalög, Jafnréttislög, ofl
  - Stjórnarsýslulög: Rannsóknarreglan, Jafnræðisreglan, Meðalhófsreglan, Andmælaréttur, ofl
  - Beinar lagaheimildir þarf ef stjórnvald tekur íþyngjandi ákvörðun, sama gildir fyrir gjaldheimtu, slökkviliðsstjórar hafa slíka heimild
- Mjög auknar kröfur um skilvirkni í ríkisrekstri
  - Ríkisvaldið krefst aukins aðhalds í rekstri stofnana og krefst árangursstjórnunar, fjármálastjórnunar, starfsmannastjórnunar, skjalastjórnunar, osfrv
  - Almennigur krefst aukinnar þjónustu, aukins aðhalds og minni skattheimtu
  - Þjónusta ríkis í auknum mæli út á markaðinn
  - Sveitarfélög verða stærri og taka meiri ábyrgð

Stefna í sveitarstjórnarmálum

- Byggðastefna Alþingis (þingsályktun um stefnu í byggðamálum fyrir árin 2002-2005), fjallar um styrkingu sveitarfélaganna
- Félagsmálaráðuneytið, stefnir á sameiningu sveitarfélaga
- Stefnumörkun Sambands Íslenskra Sveitarfélaga 2002-2007

=> Stefna í brunamálum: Auka samvinnu og efla þannig slökkvilið sveitarfélaganna

Helstu lögbundnu verkefnin

Skrifstofusvið

Innra starf 2002-2005:

- Stefnumótun
- Starfsmannastefna
- Jafnréttisstefna
- Innkaupastefna
- Starfsmannahandbók
- Ferlagreining, skýrar verklagsreglur,
- Nýjar starfslýsingar
- Skjalastjórnunarkerfi, GoPro
- Árangurstjórnunarkerfi
- ofl

Byggingasvið

- Vottun byggingarefna, ýmissa aðila, og lausna, yfirferð hönnunargagna sem byggingafulltrúi vísar til stofnunarinnar, einsleitni eldvarnaeftirlits á landinu, brunarannsóknir
- Helstu áskoranir: Mjög hröð þróun í byggingariðnaði, stærri og flóknari byggingar, nýjar hönnunaraðferðir, ný efni í innréttingum og nýjar byggingarvörur (Council Directive 89/106/EEC, Byggingarvöruútlitsskipunin)
- Helstu þróunarverkefni: Nýjar aðferðir við eigið eldvarnaeftirlit og rekstrareftirlit eigenda, nýjar aðferðir við markaðseftirlit, ný reglugerð um brunahönnun bygginga
- Stækkun eldvarnaeftirlitssvæða á landinu, samvinna slökkviliða, menntun byggingarfulltrúa og slökkviliðsstjóra í eldvörnum

Slökkviliðasvið

- Rekstur Brunamálaskólans og Tækjadeildar
- Reglugerðir og eftirlit með tækjabúnaði, mannafla og þjálfun slökkviliða, samþykkt brunavarnaáætlana sveitarfélaga, mælingar og vottun á búnaði, reykköfunartækjum, loftpressum, slökkvitækjum, vatnshönnum, osfrv
- Helstu þróunarverkefni: Auka samvinnu slökkviliða um tækjabúnað vegna mengunarslysaviðbragðs, efling eigin æfinga og æfingasvæða, framleiðsla á nýju námsefni og námskeiðum
- Öll slökkviliðin heimsótt, endurmenntun
- Mikilvægt að heimsóknaráætlun skólans og Tækjadeildar sé samhæfð og riðlist ekki vegna óvæntra uppákoma

Brunamálaskólinn

60 slökkvilið

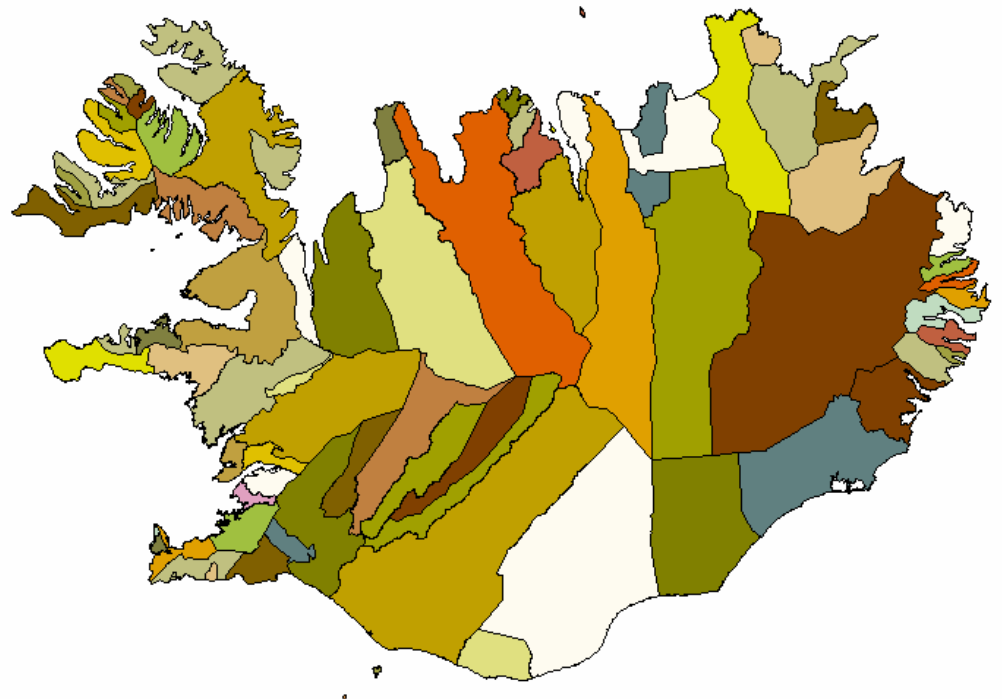
1500

Slökkviliðsmenn

44 byggingarfulltrúa-
embætti

Yfir 300 nemendur
á hverju ári

Þarfir mjög
mismunandi

Brunamálastofnun

- Ritun nýs námsefnis fyrir grunn-nám slökkviliðsmanna, 1000 síðna bók, er lokið
- Kennsluefni fyrir grunn-nám slökkviliðsmanna er nú staðlað, einsleitt og á vefnum
- Unnið er að framhaldsnámi fyrir eldvarnaeftirlit, fyrstu drög að 200 síðna kennslubók hafa verið unnin, notast bæði fyrir byggingafulltrúa og slökkviliðin
- Skólinn heldur 1 atvinnumannanámskeið (3 mánuðir að lengd) og ca 20 helgarnámskeið (fyrir hlutastarfandi slökkviliðsmenn) á ári

Yfirlit

- Starfsumhverfi Brunamálastofnunar
  - Stjórnsýsla ríkisins, lög um brunavarnir, breytingar í stjórnsýslu, stefna í sveitarstjórnarmálum, helsta stefnumál í brunamálum
- Helstu lögbundnu verkefni stofnunarinnar
  - Skipurit, Skrifstofusvið, Byggingasvið, Slökkviliðasvið og Brunamálaskólinn
- Mikilvægustu þróunarverkefnin
  - Nýjar reglugerðir, breytingar á lögum
  - Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga
  - Samvinna slökkviliða og fjárstuðningur til sveitarfélaga
    - Samvinna/sameining eldvarnaeftirlits sveitarfélaganna
    - Sameiginlegur búnaður v/ mengunarslysaviðbragðs
    - Sameiginleg æfingasvæði slökkviliða
  - Ný Byggingastofnun?
- Lokaorð

Nýjar reglugerðir, breytingar á lögum

Reglugerðir:

• Reglugerð um brunavarnir í samgöngumannvirkjum.	Útgefin
• Reglugerð um brunahönnun bygginga	Í ráðuneyti
• Reglugerð um hlífðarbúnað slökkviliðsmanna	Í ráðuneyti
• Reglugerð um reykköfun og eiturefnaköfun	Lokadrög
• Reglugerð um handslökkvitæki og slöngukefli	Í ráðuneyti
• Reglugerð um starfsemi slökkviliða	Drög
• Reglugerð um eldvarnaeftirlit í atvinnuhúsnæði	Biðstaða
• Breytingar á byggingarreglugerð	Í ráðuneyti

Sjá fyrirlestur Guðmundar Gunnarssonar

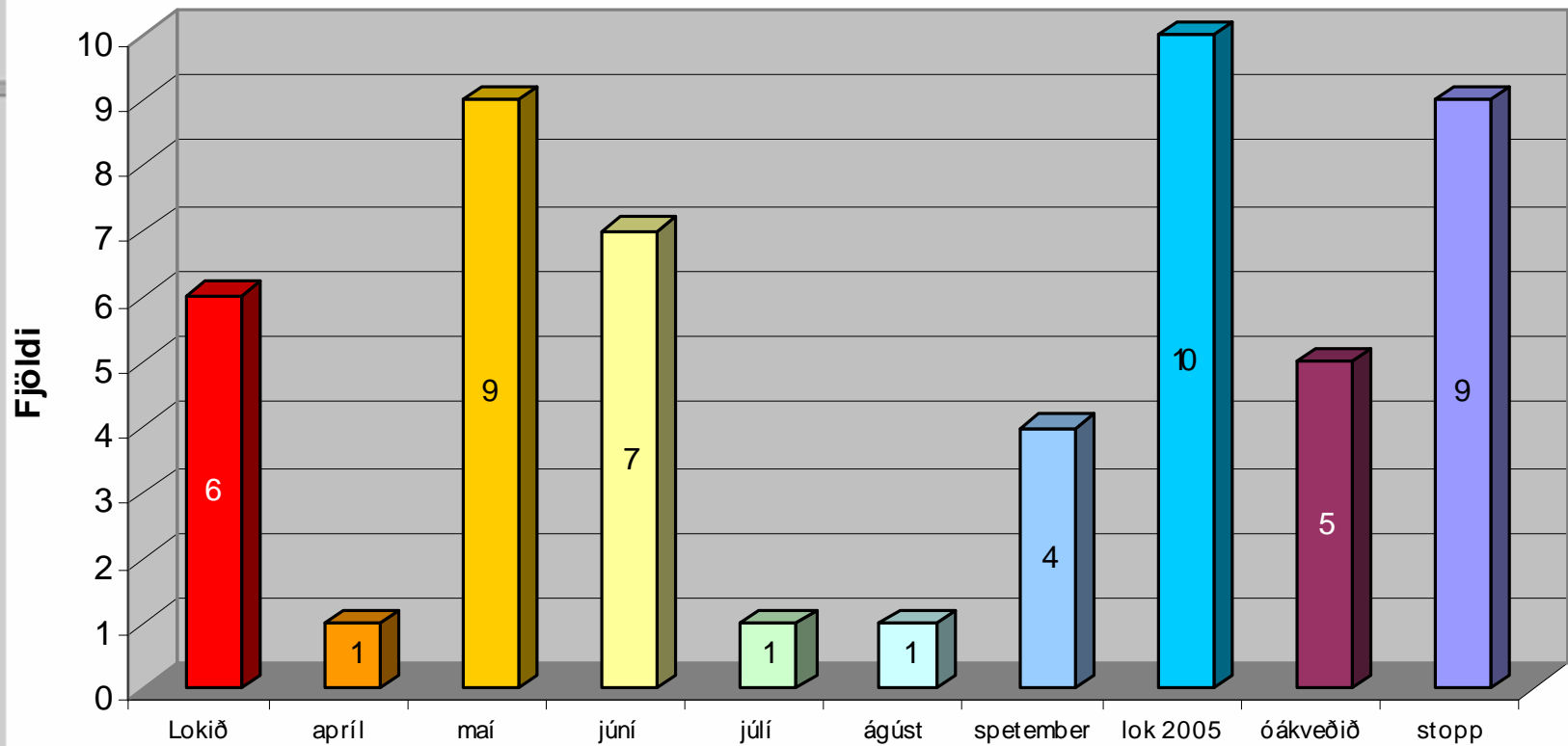
Fyrirhugaðar breytingar á lögum:

- Ný ákvæði um þvingunarúrræði vegna umgengni á lóð (Hringrás)
- Ný ákvæði um klippur og glennur (samvinna við Ríkislögreglustjóra)

Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga – staða og viðbrögð

- Staða
  - 8 lokið, 16 langt komin
  - 16 í vinnslu (misjafnlega langt komnar)
  - 13 vinna ekki hafin
- Viðbrögð
  - Bréf sent í mars 2005 til slökkviliðsstjóra

Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga – áætluð verklok

Yfirlit

- Starfsumhverfi Brunamálastofnunar
  - Stjórnsýsla ríkisins, lög um brunavarnir, breytingar í stjórnsýslu, stefna í sveitarstjórnarmálum, helsta stefnumál í brunamálum
- Helstu lögbundnu verkefni stofnunarinnar
  - Skipurit, Skrifstofusvið, Byggingasvið, Slökkviliðasvið og Brunamálaskólinn
- Mikilvægustu þróunarverkefnin
  - Nýjar reglugerðir, breytingar á lögum
  - Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga
  - Samvinna slökkviliða og fjárstuðningur til sveitarfélaga
    - Samvinna/sameining eldvarnaeftirlits sveitarfélaganna
    - Sameiginlegur búnaður v/ mengunarslysaviðbragðs
    - Sameiginleg æfingasvæði slökkviliða
  - Ný Byggingastofnun?
- Lokaorð

Samvinna slökkviliða og fjárstuðningur

- Styrkir vegna samvinnu sveitarfélaga í brunamálum eiga fremst að renna til starfsemi eldvarnaeftirlits, mengunarslysaviðbrags og uppbyggingar æfingasvæða
- Einhver hluti upphæðarinnar fer í að kaupa þyrlutækan mengunarslysabúnað, sem vistaður verður hjá SHS og á Akureyri
- Sjá nánar fyrirlestur Elísabetar Pálmadóttur

Núverandi samvinnuaðilar

Helstu samvinnuaðilar 2004-2005, vinna skýrslur um samvinnu:

- Suðurnes (skýrsla til)
- Borgarnes, Borgarfjarðardalur, Akranes (skýrsla til)
- Snæfellsnes (skýrsla til)
- Húnavatnssýslur (skýrsla í vinnslu)
- Eyjafjörður (skýrsla til)
- Þingeyjarsýslur (skýrsla í vinnslu)
- Norð-Austurland (skýrsla til)
- Hveragerði, Þorlákshöfn (skýrsla í vinnslu)
- Skaftárhreppur, Mýrdalshreppur, Rangárþing (skýrsla til)

Engir aðilar hafa enn skrifað undir samninga

Stækkun svæða eldvarnaeftirlits

- Víða hafa hlutastarfandi slökkviliðsstjórar ekki tíma til að sinna eldvarnaeftirliti
- Víða eru svæðin of lítil, frændsemi og nálægð of mikil
=> það verður að stækka eldvarnaeftirlitssvæði
- Tillögur sveitarfélaganna:
  - Sumstaðar sett upp samstarfsnefnd sveitarfélaga sem ræður eldvarnaeftirlitsmann (Snæfellsnes, Akranes+Borgarfjörður, osfrv)
  - Sumstaðar tekur eitt slökkviliðið að sér að sinna skýrslugerð og skoðunum fyrir kostnaði (Eyjafjörður)
  - Sumstaðar er ætlunin að sameina slökkviliðin

Samvinna, mengunarslysaviðbragð

- Þyrlutækur búnaður hjá SHS, Akureyri
- Lágmarksbúnaður á nokkuð mörgum stöðum
  - Sameign nokkurra sveitarfélaga
  - Sameiginlegar æfingar nokkurra slökkviliða
- Listi yfir lágmarksbúnað er til, Brunamálastofnun mun veita styrki til kaupa á sameiginlegum búnaði
- Sveitarfélögin verða að gera samning sín á milli um eignarhald og viðhald búnaðarins

Sameiginlegt æfingasvæði slökkviliða

- Stærri slökkvilið ættu að geta alfarið séð um eigin æfingar
- Mikilvægt að koma upp æfingasvæðum slökkviliða á nokkrum stöðum á landinu
- Mikilvægt að koma upp loftbönkum eða auka reykköfunarhylki sem fleiri en eitt slökkvilið geta notað
- Reykjanesbær hefur sett upp æfingasvæði slökkviliða, mjög umhverfisvæn staðsetning, mjög gott framtak

Yfirlit

- Starfsumhverfi Brunamálastofnunar
  - Stjórnsýsla ríkisins, lög um brunavarnir, breytingar í stjórnsýslu, stefna í sveitarstjórnarmálum, helsta stefnumál í brunamálum
- Helstu lögbundnu verkefni stofnunarinnar
  - Skipurit, Skrifstofusvið, Byggingasvið, Slökkviliðasvið og Brunamálaskólinn
- Mikilvægustu þróunarverkefnin
  - Nýjar reglugerðir, breytingar á lögum
  - Brunavarnaáætlanir sveitarfélaga
  - Samvinna slökkviliða og fjárstuðningur til sveitarfélaga
    - Samvinna/sameining eldvarnaeftirlits sveitarfélaganna
    - Sameiginlegur búnaður v/ mengunarslysaviðbragðs
    - Sameiginleg æfingasvæði slökkviliða
  - Ný Byggingastofnun?
- Lokaorð

Ný Byggingastofnun?

- Umhverfisráðherra skipaði tvær nefndir
  - Nefnd um endurskoðun laga um skipulagsmál
  - Nefnd um endurskoðun laga um byggingarmál
- Stjórn byggingamála nú á margra höndum, t.d:
  - Umhverfisráðuneyti, allskyns starfsleyfis- og vottunarmál
  - Skipulagsstofnun með vissan hluta stjórnarsýslu
  - Iðnaðar- og viðskiptaráðuneyti, byggingarefni
  - Félagsmálaráðuneyti, ferlimál, lög um fjöleignarhús
  - RB hefur neyðst til að taka að sér vissa stjórnarsýslu
- Brunamálastofnun hefur séð um ca ¼ af byggingareglugerð, vottanir, reglur, leiðbeiningar, skilvirkara ef hún tekur að sér fleiri verkefni
- Nefndin telur eðlilegt að Brunamálastofnun taki málaflokkinn að sér og verði Byggingastofnun
- Tillaga að lögum um byggingarmál fyrir Alþingi 2005?
- Byggingastofnun tæki til starfa 1. janúar 2007

Lokaorð

- Stjórnvöld stefna að styrkingu sveitarstjórnarstigsins
- Helsta stefna í brunamálum: Auka samvinnu og efla þannig slökkvilið sveitarfélaganna
- Þetta er breyting á stefnu sem kallar á vissa breytingu vinnuaðferða
- Mikilvægt er að stuðla að samvinnu eða sameiningu slökkviliða
  - stækka svæði eldvarnaeftirlits á landsbyggðinni
  - Stuðla að sameign búnaðar og samvinnu vegna mengunarslysaviðbragða
  - Styrkja eigin æfingar og eigin æfingasvæði
  - Staðsetja þyrlutækan, sameiginlegan búnað vegna mengunarslysaviðbragðs hjá SHS og Akureyri